

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

W. Meijroos (BBB)

(d.d. 3 december 2024)

Nummer

4156

Onderwerp

Beroep tegen de gemeente Nissewaard

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Met verbazing, verrassing en een groeiend gevoel van ongemak heeft de fractie van de BoerBurgerBeweging (BBB) kennisgenomen van het besluit van Gedeputeerde Staten om beroep aan te tekenen tegen het weigeringsbesluit van de gemeente Nissewaard inzake het Windpark Brielse Maasdijk. Dit besluit roept bij ons fundamentele vragen op over de houding van de provincie tegenover een andere democratische overheid, de gekozen rechtsgang en de bredere gevolgen hiervan voor de bestuurlijke samenwerking binnen de provincie Zuid-Holland.

De stap van Gedeputeerde Staten om een juridisch traject in te zetten, in plaats van via dialoog en overleg tot een oplossing te komen, lijkt ons niet alleen disproportioneel, maar ook een ondermijning van het vertrouwen en de autonomie van lokale overheden. Bovendien doet deze gang van zaken denken aan de ervaringen met eerdere windenergieprojecten, zoals Windpark Spui, waarbij het ontbreken van een zorgvuldige omgevingsdialoog leidde tot aanzienlijke maatschappelijke onrust en verlies van vertrouwen.

Wij vinden het van groot belang dat er verantwoording wordt afgelegd over de keuzes die hier zijn gemaakt, en stellen daarom de volgende vragen aan Gedeputeerde Staten.

Geachte leden van Provinciale Staten,

In onderstaande beantwoording van uw vragen wordt ingegaan op het beroep dat is aangetekend door Gedeputeerde Staten tegen het weigeringsbesluit van de gemeente Nissewaard inzake het windpark Brielse Maasdijk. Wij hechten eraan te benadrukken dat het bij uitzondering is dat wij tegen een medeoverheid een juridische procedure starten. Het is een stap die wij liever niet zetten en willen daarom ook benadrukken dat wij het betreuren dat wij, niettemin weloverwogen, tot deze stappen hebben moeten overgaan om een precedent te voorkomen.

1. *Waarom kiest GS ervoor om beroep in te stellen tegen een democratisch genomen besluit van de gemeente Nissewaard, in plaats van te zoeken naar een gezamenlijke oplossing?*

Antwoord

Het afgelopen jaar is er intensief met de betrokken partijen gezocht naar een gezamenlijke oplossing. In een reeks bestuurlijke overleggen tussen gemeente Nissewaard, initiatiefnemer HVC Landwind B.V., grondeigenaar Waterschap Hollandse Delta en provincie Zuid-Holland zijn diverse oplossingsrichtingen

verkend om het windpark mogelijk te maken, maar het is helaas niet gelukt om uit de impasse te komen. Over de conclusie van deze bestuurlijke overleggen hebben wij Uw Staten eind april 2024 geïnformeerd (PZH-2024-851954413).

Inmiddels heeft het college van gemeente Nissewaard de omgevingsvergunning voor windpark Brielse Maasdijk geweigerd, nadat de gemeenteraad de benodigde verklaring van geen bedenkingen niet heeft afgegeven. Dit ondanks onder andere een positief raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders en een brief van Gedeputeerde Staten over het ontbreken van weigeringsgronden voor de verklaring van geen bedenkingen (PZH-2023-843126374).

Gedeputeerde Staten zijn van mening dat aan het weigeringsbesluit van de omgevingsvergunning een onzorgvuldige belangenafweging en een ondeugdelijke motivering ten grondslag zijn gelegd en tegen eerdere afspraken ingaat; daarom gaan zij in beroep. De gemeente Nissewaard is per brief (PZH-2024-863597268) geïnformeerd over dit besluit.

2. *Uit de beraadslagingen in de gemeenteraad blijkt dat er wel een verklaring van geen bezwaar zou worden afgegeven als er maximaal 3 windturbines zouden komen waarmee ook werd voldaan aan de afspraak van minimaal 18 MW. Daarmee voldoet de gemeente aan de afspraken. Waarom meent de provincie dan toch een procedure te moeten starten?*

Antwoord

Na een intensief voorbereidingstraject met gemeente Nissewaard heeft initiatiefnemer HVC een vergunningsaanvraag gedaan voor vijf windturbines. Als provincie hechten wij grote waarde aan een objectieve en rechtmatige toetsing van de aangevraagde omgevingsvergunning, en er heeft naar ons oordeel geen goede belangenafweging ten grondslag gelegen aan het weigeringsbesluit van de gemeente. Daarnaast heeft dit weigeringsbesluit tot gevolg dat er helemaal geen windenergie wordt gerealiseerd in Nissewaard. Er zijn geen andere windlocaties aangewezen binnen het grondgebied van de gemeente Nissewaard waarbinnen de opgave kan worden gerealiseerd. Daarmee komt de gemeente haar bestuurlijke afspraken met onder andere de provincie niet na om met ten minste 18 MW aan windenergie bij te dragen aan de regionale opgave voor duurzame opwek.

3. *Hoe rechtvaardigt GS deze stap gezien de autonomie van lokale overheden en het belang van wederzijds vertrouwen in de bestuurlijke samenwerking?*

Antwoord

GS willen benadrukken dat wij dit besluit weloverwogen hebben genomen, maar ook dat wij het betreuren dat wij tot deze stap hebben moeten overgaan. Zie ook de beantwoording op vraag 1 en zoals bij de beantwoording van vraag 2 genoemd hecht de provincie grote waarde aan een objectieve en rechtmatige toetsing van initiatieven aan de wettelijke kaders.

Daarbij wordt het belang van dit beroep mede bepaald vanuit de grote bijdrage die dit project levert aan de doelstellingen van de RES Rotterdam Den Haag en het Convenant windenergie Rotterdamse regio. Zonder dit project valt een deel van deze bijdrage weg en zullen de andere regiogemeenten dat moeten compenseren. Een deel van deze gemeenten hebben al wel hun afspraken gerealiseerd, en hebben daarbij ook ingewikkelde keuzes moeten maken. Tot slot kan lokale opwek helpen het stroomtekort in de regio te verminderen.

Juist voor het wederzijdse vertrouwen in de bestuurlijke samenwerking is het van belang dat partijen aanspreekbaar zijn op het nakomen van bestuurlijke afspraken, verplichtingen en zich houden aan wettelijke kaders.

4. *Hoe voorkomt GS dat het beroep tegen de gemeente Nissewaard een negatieve precedentwerking creëert, waardoor andere gemeenten zich gedwongen voelen om zonder voldoende draagvlak te handelen uit angst voor provinciaal ingrijpen?*

Antwoord

GS hopen dat alle gemeenten de juiste stappen zetten om uitvoering te geven aan gemaakte afspraken, (juridische) adviezen in acht te nemen, besluiten deugdelijk te motiveren en zich aan wettelijke kaders te houden. Deze stap ontslaat gemeenten geenszins van hun verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige belangenafweging, waarin zij zaken kunnen wegen als het belang van lokale opwek, lokaal draagvlak, netcongestie, economie, vestigingsklimaat, bestuurlijke afspraken en de wettelijke toetsingskaders. Overigens willen wij hier nogmaals benadrukken dat het uitzonderlijk is dat een gemeente dat niet doet, en GS zich genoodzaakt ziet om deze stap te zetten.

Zie ook het antwoord op vraag 3.

5. *Vindt GS het gepast om via juridische procedures een "signaal" af te geven richting andere gemeenten, en zo ja, op welke wijze draagt dit bij aan een constructieve samenwerking binnen de provincie?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 3 en 4.

6. *Er loopt een onderzoek bij de Randstedelijke Rekenkamer over Windpark Spui, omdat omgevingsdialoog en participatie cruciaal zijn voor het succes van windprojecten. Is hier al een definitief rapport over verschenen?*

Antwoord

Ja, de Randstedelijke Rekenkamer heeft het rapport *Hoog aan de wind. Onderzoek naar de rol van de provincie bij het participatieproces bij Windpark Spui* op 17 december aan Uw Staten gestuurd.

7. *Welke lessen heeft GS uit deze casus getrokken en hoe worden deze toegepast in de situatie rondom Windpark Brielse Maasdijk?*

Antwoord

De situatie bij windpark Brielse Maasdijk is moeilijk te vergelijken met de casus windpark Spui, omdat het traject van inpassing en vergunningverlening inclusief participatie bij windpark Brielse Maasdijk grotendeels door de gemeente is doorlopen. De provincie is niet in de positie om met de initiatiefnemer afspraken te maken over participatie. Dat is pas aan de orde als de initiatiefnemer zich tot de provincie wendt voor het overnemen van de inpassing en de vergunningverlening. Mocht dat aan de orde zijn, dan zullen we uiteraard de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer betrekken in de lijn zoals verwoord in de bestuurlijke reactie op het rapport.

8. *Waarom heeft GS niet eerst een intensieve bemiddelingspoging ondernomen met de gemeente Nissewaard voordat tot juridische stappen werd overgegaan?*

Antwoord

Uw aanname dat dat niet is gebeurd is incorrect, zie antwoord op vraag 1.

9. *Welke concrete stappen gaat GS zetten om de communicatie en samenwerking met de gemeente Nissewaard te verbeteren, zodat escalaties in de toekomst kunnen worden voorkomen?*

Antwoord

Wij gaan op korte termijn nader in overleg met gemeente Nissewaard om het vervolg te bespreken. Tevens willen wij in dit overleg bespreken hoe de gemeente haar rol ziet bij het behalen van de doelstellingen in RES- en Convenants-verband en de bestuurlijke afspraken die daarover zijn gemaakt.

10. *Heeft GS alle alternatieven onderzocht voor het realiseren van de RES-doelstellingen zonder afhankelijk te zijn van Windpark Brielse Maasdijk? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Binnen het samenwerkingsverband van de RES-regio Rotterdam Den Haag en het Convenant windenergie Rotterdamse regio hebben gemeenten zelf zoekgebieden voor de opwek zonne- en/of windenergie op hun grondgebied aangewezen en onderling afgestemd, om zo de doelstellingen voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit te behalen. Gemeente Nissewaard heeft hier één locatie voor aangewezen; de Brielse Maasdijk. Het realiseren van de RES-doelstellingen is de verantwoordelijkheid van de colleges uit de RES-regio.

Zoals bij de beantwoording van vraag 1 genoemd, hebben GS geprobeerd een gezamenlijke oplossing te vinden voor de ontstane impasse, onder andere om de gemeente te helpen bij het realiseren van haar RES-doelstelling.

11. *Hoe zorgt GS ervoor dat het bereiken van de energiedoelstellingen niet ten koste gaat van de bestuursverhoudingen en het vertrouwen tussen verschillende bestuurslagen?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 4.

12. *De verwachting is dat vanaf juli 2025 nieuwe afstandsnormen gaan gelden mogelijk zelfs tot 3 keer de tiphoogte. In dit geval is uitgegaan van 'slechts' 2 keer tiphoogte in lijn met de beoogde nieuwe normen. Dit lijkt onzorgvuldig en niet realistisch? Kan GS dit uitleggen?*

Antwoord

Het college van burgemeester en wethouders van Nissewaard heeft in samenwerking met DCMR een lokaal normenkader opgesteld ten aanzien van milieuhinder-aspecten. Het brede scala aan mitigerende maatregelen voor geluid, slagschaduw, (externe) veiligheid, natuur en landschap was vertaald in handhaafbare voorschriften in de ontwerp-omgevingsvergunning. Dit oorspronkelijke normenkader was deugdelijk onderbouwd, en GS delen het oordeel in het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders dat het voorgestelde plan inclusief vergunningsvoorschriften zou leiden tot een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Gedurende de ruimtelijke procedure is ook zicht gekomen op landelijke wetgeving met betrekking tot normen voor windturbines. De conceptnormen hebben eind 2023 ter inzage gelegen, maar zijn nog niet definitief gemaakt en aan de Tweede Kamer toegezonden. Ondanks dat niet duidelijk is wat de definitieve normen worden heeft de gemeenteraad van Nissewaard op het laatste moment een afstandsnorm op basis van de landelijke conceptnormen toegevoegd aan het voorgestelde normenkader. GS zijn van mening dat

met het weigeringsbesluit naar aanleiding van het aangepaste normenkader een onzorgvuldige belangenafweging en een ondeugdelijke motivering ten grondslag zijn gelegd.

13. *GS doet het beeld naar voren komen dat deze windmolens noodzakelijk zijn om alle stroomtekort op te lossen in dit gebied op korte termijn. Kan GS deze bewering toelichten?*

Antwoord

Het elektriciteitsnet in Zuid-Holland kan voor een groot deel de toenemende stroomvraag in Zuid-Holland moeilijk aanvoeren en bereikt daarin haar maximale capaciteit. Dit was ook recent volop in het [nieuws](#). Om deze situatie op te lossen zijn er veel verschillende maatregelen nodig, zoals het verzwaren en uitbereiding van het net, efficiënter energiegebruik en lokale opwek en gebruik.

Wanneer energie lokaal opgewekt en benut wordt, verminderd dit de benodigde transportvraag en daarmee de druk op het stroomnet. Door meer lokaal opgewekte stroom toe te voegen op het regionale stroomnet, wordt het stroomtekort daar verminderd. Windenergie vult daarbij de lokale opwek met zonne-energie goed aan en vergroot daarmee de stabiliteit op het net, zeker als het gecombineerd wordt met energieopslag. Specifiek voor Voorne-Putten zit een belangrijk knelpunt in de leveringscapaciteit op levering van het hoofdnets aan het regionale net. Doordat het windpark direct aan het regionale net levert, wordt dat knelpunt vermeden en vermindert de druk op die aansluiting.

14. *Wat zijn de juridische kosten en de financiële implicaties voor de provincie als gevolg van het instellen van dit beroep?*

Antwoord

De kosten van het beroep bestaan o.a. uit griffiegeld bij de Raad van State (371 euro). Bij grondverklaring wordt dit bedrag teruggestort. Daarnaast is er juridisch advies ingewonnen bij een externe advocaat (circa 600 euro). Deze kosten worden gedekt uit de begroting 2025. Interne juristen en advocaten in dienstbetrekking zullen de zitting t.z.t. begeleiden, dit heeft daarom geen extra financiële implicaties voor de provincie.

15. *Hoe rechtvaardigt GS het inzetten van publieke middelen voor een juridische strijd tegen een andere overheid, in plaats van deze middelen te gebruiken voor het verbeteren van participatieprocessen en het zoeken naar breed gedragen oplossingen?*

Antwoord

Het beroep is een middel om de belangen van objectieve en rechtmatige toetsing door gemeenten te benadrukken en bestuurlijke afspraken na te komen. Het belang van dit beroep wordt bepaald vanuit de grote bijdrage die dit project levert aan de regionale doelstellingen voor de opwek van hernieuwbare energie.

Zoals te lezen in het antwoord op vraag 14 zijn de juridische kosten relatief laag. Deze kosten zijn door GS afgewogen tegen de bij vraag 2 en 3 genoemde motivering en belangen om beroep in te stellen.

Den Haag,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

voorzitter,

mr. A.W. Kolff